

Nr 19

Utlåtande i anledning av väckta motioner om vidgade direktiv för beredningen rörande åtgärder till stöd för den svenska exporten på det kommersiella området m. m.

Bankoutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft fyra inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen nr 299 i första kammaren av herr *Ebbe Ohlsson* och nr 377 i andra kammaren av herr *Darlin m. fl.*, likalydande, samt nr 438 i första kammaren av herr *Sveningsson* och nr 541 i andra kammaren av herrar *Magnusson* i Borås och *Nordgren*, ävenledes likalydande. I de förstnämnda motionerna hemställs, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utvidgning av direktiven för beredningen rörande åtgärder till stöd för den svenska exporten på det kommersiella området i syfte att möjliggöra en utredning rörande förutsättningarna för en samordning och effektivisering, enligt norskt mönster, av de exportfrämjande åtgärder, som staten och näringslivet var för sig eller tillsammans utför. Yrkandet i de sistnämnda motionerna är att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt beredningen rörande åtgärder till stöd för den svenska exporten på det kommersiella området att utreda frågan om småindustriens deltagande i mässor och utställningar.

Beträffande motiveringen för dessa yrkanden hänvisas till motionerna II: 377 resp. II: 541.

Över motionerna har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande från *Beredningen rörande åtgärder till stöd för den svenska exporten på det kommersiella området*. Beredningen har anfört följande.

Motionerna I: 299 och II: 377 beröra såväl formerna för samverkan mellan stat och näringsliv i fråga om exportfrämjande verksamhet som spörsmålet om den totala storleken av denna verksamhet. Ehuru beredningens direktiv knappast givit beredningen anledning att inrikta sitt arbete på det sistnämnda spörsmålet, torde direktiven i deras nuvarande utformning medge att beredningen tar upp till prövning varje fråga som rör samverkan mellan staten och det enskilda näringslivet till främjande av vår export på det kommersiella området. Det också av motionärerna åberopade departementschefsuttalandet må här citeras: »Även andra former för samverkan mellan stat och näringsliv än de hittills prövade kan förtjäna uppmärksammas, särskilt när det gäller nya marknader.» Enligt departementschefens uttalande bör beredningen heller icke vara bunden av strikta direktiv utan vara fri att efter hand ta de initiativ, som den finner påkallade. I enlighet härmed finner sig beredningen oförhindrad att med nuvarande direktiv vid

sitt fortsatta arbete beakta de av motionärerna framförda önskemålen i fråga om finansieringen av de exportfrämjande åtgärderna; även om tyngdpunkten i beredningens arbete måste komma att utgöras av en genomgång av organisationen av vår nuvarande kommersiella utlandsrepresentation, torde hinder icke möta för beredningen att jämväl dryfta formerna för statens och näringslivets stöd åt nu ifrågakvarande verksamhet. Vid sådant förhållande vill beredningen förorda, att dess direktiv må bibehållas i sin nuvarande lydelse.

I motionerna I: 438 och II: 541 yrkas, att det måtte uppdragas åt beredningen att utreda frågan om småindustriens deltagande i mässor och utställningar. Beredningen har under sitt hittillsvarande arbete icke sett sig föranlåten att annat än i begränsad omfattning ta upp till diskussion frågor, som sammanhånga med statens stöd åt svenskt deltagande i utländska mässor och utställningar. Ehuru dessa frågor beröra statens stöd åt exporten på det kommersiella området, har en begränsning av beredningens arbete i detta fall ansetts motiverad därav, att två andra statliga organ redan bearbeta hithörande spörsmål, nämligen handelsdepartementets utställningsberedning och, när det gäller den mindre företagsamheten, småindustriens exportråd. Beredningen finner även nu övervägande skäl tala för att dessa organ ges ansvaret för utredningar av det slag, som föreslås i motionerna, därest sådana utredningar bedömas vara påkallade.

Utskottet

Enligt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 20 mars 1959 tillkallade statsrådet och chefen för handelsdepartementet en beredning med uppdrag att verkställa en översyn av de åtgärder, som erfordras för att i utlandet stödja den svenska utrikeshandeln på det kommersiella området.

I motionerna I: 299 och II: 377 uttalas att direktiven för beredningens arbete bör utvidgas till att gälla en förutsättningslös utredning rörande riktlinjerna och formerna för de exportfrämjande åtgärderna. Motionärerna föreslår, att beredningen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för en samordning och intensifiering av de exportstödjande åtgärder, som staten och näringslivet var för sig eller tillsammans utför. Det i motionerna berörda norska systemet synes enligt motionärerna därvid lämpligen kunna tagas som förebild.

Beredningen har själv förklarat, att direktiven i deras nuvarande utformning torde medgiva att beredningen tar upp till prövning varje fråga som rör samverkan mellan staten och det enskilda näringslivet till främjande av vår export på det kommersiella området. Beredningen har även ansett sig oförhindrad att med nuvarande direktiv vid sitt fortsatta arbete beakta de av motionärerna framförda önskemålen i fråga om finansieringen av de exportfrämjande åtgärderna. Vid sådant förhållande anser utskottet, som utgår från att beredningen vid fullgörandet av sitt uppdrag även upptar de i motionerna väckta frågorna till bedömande, att någon åtgärd icke behöver vidtagas från riksdagens sida för att främja motionernas syfte.

Även i motionerna I: 438 och II: 541 har den nämnda beredningens arbete berörts. Motionärerna anser att beredningen bör få i uppdrag att klarlägga i vilken utsträckning och under vilka förutsättningar svensk småindustri bör delta i utländska mässor och utställningar. Beredningen själv är av den uppfattningen att ansvaret för utredningar av detta slag, därest de anses påkallade, främst bör åvila handelsdepartementets utställningsberedning och småindustriens exportråd. Utskottet delar denna uppfattning och finner — med hänsyn till att det redan är sörjt för att de i motionerna berörda frågorna om småindustriens deltagande i utställningar kan bli föremål för utredning inom i första hand småindustriens exportråd — att någon åtgärd icke är påkallad i anledning av motionerna.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 299 och II: 377 samt motionerna I: 438 och II: 541 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 april 1960

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Ewerlöf, Fahlander, Schmidt*, Strandler, Nils Theodor Larsson*, Aspling, Ståhle* och Virgin;

från a n d r a kammaren: herrar Andersson i Ronneby, Regnéll*, Löfgren, Persson i Appuna och Adamsson, fru Renström-Ingenäs*, herrar Börjesson och Nordgren.

* Ej närvarande vid justeringen.